Kommunedelplan
for
idrett og fysisk aktivitet
2013 - 2019
Hole kommune

Innhold

INNLEDNING 3
Hensikten med planen 3
Mål og strategier for idrett og friluftsliv 3
Utviklingstrekk i kommunen 4
Idrettslag 4
Stier og skiløyper 4
Helseprofil 4
Uorganisert aktivitet 4
Planprosess og forhold til andre planer 5
Evaluering av forrige plan for Idrett og fysisk aktivitet 2004-2007 5
Forhold til andre planer 5
Planprosess 5
Overordnede føringer 6
Universell utforming, estetikk og miljø 6
Statlig idrettspolitikk 6
Statlig friluftslivspolitikk 6
Folkehelse 6
Buskerud fylke 7
Buskerud Idrettskrets 7
Friluftsmidlene 7
Ulike typer anlegg omfattet av spillemiddelordningen 7
Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg 7
Nærmiljøanlegg 7
Ordinære anlegg 8
Friluftslivsanlegg 8
Hvem kan søke spillemidler 8
Søknadsprosess 8
Handlingsprogram 9
Handlingsprogrammet for 2013 vedtatt av Kommunestyret 17.12.2012 9
Langsiktige behov 9
Kunstgress 9
Stier, løyper og grøntområder 9
Region Ringerike 10
Samarbeid 10
Idrettsrådet 10
Litteraturliste 11
Liste over eksisterende anlegg er vedlagt 11

INNLEDNING

En viktig del av utviklingen av Hole kommune er utviklingen av aktivitetsfremmende anlegg. Anlegg er infrastrukturen til idrett og fysisk aktivitet. Anlegg skapes i samspill mellom sivilsamfunnet og kommunen.

Anlegg er infrastrukturen til idrettsglede og gleden i Hole kommunes visjon "det gode liv" hvor en kan være aktiv "i natur og kultur". Å legge til rette for anlegg, er å legge til rette for organisert og uorganisert aktivitet.

I tillegg er anlegg infrastrukturen i å legge til rette for å ha en aktiv befolkning i et folkehelseperspektiv. En aktiv befolkning er sunnere, friskere og lykkeligere.

Helsedirektoratet anbefaler at voksne er fysisk aktive min. 30 minutter hver dag. For barn blir det anbefalt 60 minutter fysisk aktivitet hver dag.

Hensikten med planen

Hensikten med Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er å ha en politisk vedtatt og oppdatert langsiktig plan for utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunen.

Forrige plan ble revidert for perioden 2004-2007. Årlig rulleres planens handlingsprogram som er prioriteringer av søknader om spillemidler. Etter 2007 er det kun det årlige handlingsprogrammet som har blitt rullert. Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet med handlingsprogram er en forutsetning for søknader om spillemidler. Spillemidlene er betegnelsen for overskuddet fra spillene som administreres og drives av Norsk Tipping og som kommer til fordeling til forskjellige allmennyttige formål via Kulturdepartementet. Søknadsordningen administreres via kommune- og fylkesnivå.

Det er i dag et etterslep på utbetalinger av tippemidler. Tippenøkkelen er under endring og det forventes over tid at etterslepet i spillemiddelutbetalingene reduseres.

Hvis kommunedelplanen vedtas for 2013-2019 vil den følge Kommunedelplan for folkehelse, idrett, og kultur som gjelder for 2012-2019.

Mål og strategier for idrett og friluftsliv

Det å ha en aktiv befolkning er en del av Hole kommunes folkehelsesatsning. Vi har mange anlegg som stimulerer til aktivitet. Vi tror at der vi får etablert anlegg, skapes også aktivitet. Derfor legger stat, fylke og kommune til rette for å kunne søke om spillemidler til ulike anlegg. Av store anlegg kan nevnes Holehallen, Kleivhallen, lysløyper og Ringeriksbadet. Av mindre anlegg er eksempler som klatrestativ og orienteringskart.

I det daglige er det lag og foreninger som driver den organiserte idretten utenom skolene og eldreomsorgen
Det er en strategi for Hole kommune å samarbeide med lag og foreninger om anlegg. Kommunen legger også til rette for initiativ som er heleid av lag og foreninger.

Hovedmål skissert i Kommunedelplan for Folkehelse, idrett og kultur er

- Utvidelse av sentralbaneanlegget på Svendsrudmoen
- Styrking av rammevilkårene for idretten
- Partnerskapsavtale med bygdas største lag, Holeværingen, for å kunne gi forutsigbarhet i rammebetingelsene og drift av deres anlegg
- Etablering av Frisklivssentral
- Fjordstier

Et viktig delmål i denne sammenheng er også reduksjon av halleien for aldersbestemte lag.

I et folkehelseperspektiv er det nå større fokus på å legge til rette for at grupper som er inaktive skal aktivisere seg.

Utviklingstrekk i kommunen

Hole kommune er en kommune med stor tilflytting. Mange velger å flytte til Hole for å kunne pendle til hovedstadsområdet og bo i nærhet til natur- og kulturlandskap.

Idrettslag

Idrett er den største organiserte fritidssyssel i Hole. Idrettslaget Holeværingen er vårt største idrettslag. Fotball, håndball, langrenn, allidrett og aerobic er favnet innunder Holeværingen. Vi har også bredde gjennom eksempelvis Tyrifjorden golfklubb, Ringerike O-lag, Ringerike sykkelklubb, Sollihøgda ski og sallongskytterlag for å vise noe av mangfoldet. Det er en økende interesse for ski og sykkel i Hole, som speiler en nasjonal trend.

Stier og skiløyper

Det er et ønske å legge til rette for merking og utvikling av stinettet, både for sommer- og vinterbruk. Folkehelseperspektivet har også gjort oss mer oppmerksom på behovet for nærstier og merkede runder der folk bor. Vi har mange stier som allerede er på plass, men flere steder mangler merking.

Helseprofil

Folkehelseprofilen for 2013 viser at befolkningen stort sett har god helse i forhold til landsgjennomsnittet. Vi har negative tall for kols, men skårer positivt for god psykisk helse og gjennomføring av videregående utdanning.

Vi starter i 2013 opp en Frisklivssentral med satsningsområder innenfor røykeslutt, kosthold og fysisk aktivitet.

Uorganisert aktivitet

Mange er fysisk aktive utenfor den organiserte idretten. Uorganisert aktivitet gjennom turgåing, ski, sykkel og løping er utbredt.

Lokale løp som Hytteplanmila, Ringeriksmarathon og framveksten av sykkelløp og skirenn motiverer mange både uorganiserte og organiserte til fysisk aktivitet.

Universelt utformede turveier vil sikre muligheten for fysisk aktivitet for alle, gjerne i tilknytning til Frisklivssentralen

Med Holes store fjorder er det også mange som bruker vannet og strendene til idrett og friluftsliv.

Spesielt bør det legges til rette for uorganisert ungdom. Anlegg kan være ulike former for ballplasser, skøyteis om vinteren, vannsport om sommeren. Det bør spilles på lag med ungdom for å finne type anlegg.

Planprosess og forhold til andre planer

Evaluering av forrige plan for Idrett og fysisk aktivitet 2004-2007

Forrige plan er utdatert, men inneholder mye positivt om etablering av nye anlegg. Det har vært en god framvekst av anlegg i perioden 2004-2013, men det er behov for en revidering til dagens behov i Hole.

Forrige plan hadde høyt fokus på barnehager, skoler/SFO og mindre på aktivitet.
Den sier mye om friluftsliv og behovet for stier. Dette fokuset ser man igjen i dag i et folkehelseperspektiv. Det er fortsatt viktig å legge opp til friluftslivstiltak i nærområder til skoler/barnehager som kan brukes til grunnopplæring i friluftsliv. Enkle tiltak er gapahuker, lavvoer, godkjente ildsteder, utstyrsbanker, toaletter, benker og merkede stier.

Den tidligere planen la også opp til samarbeid med lag og foreninger.

Forhold til andre planer

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet avgrenser seg mot andre planer som en anleggsplan med prioriteringer av søknader om spillemidler. Prioriteringer av søknader skjer årlig med handlingsprogrammet som ligger til denne kommunedelplanen.

Prioriteringer i handlingsprogrammet skal passe inn i mål i Kommunedelplan for Folkehelse, idrett og kultur. Hovedmålene er skissert på s.4.

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet er en konkretisering av anlegg som skal være med å løse Kommuneplanens samfunnsdel sine mål om gode oppvekstmiljø for barn og unge og visjonen *"Det gode liv" med basis i natur og kultur.*

Etablering av anlegg skal også passe inn i Hole kommunes arealplan og reguleringsplaner. I planhierarkiet bør Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og arealplan settes opp mot hverandre.

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet vil også påvirke Økonomiplanen i prioriteringer av anlegg.

Planprosess

Humanitært styre vedtok planprosessen under den 29. januar. Planprosessen og innholdsfortegnelsen ble også gjennomgått i et åpent møte med Idrettsrådet den 6. mars.

	Aktivitet	Jan	Feb	Jun	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
1	Planstart orientering Humanitært styre med innholdsfortegnelse	29.1							
2	Møte med idrettsrådet, åpent møte		Februar /mars						
3	Planutkast			Juni					
4	Planbehandling Humanitært styre				20.8				
5	Offentlig ettersyn					sep			
6	Merknadsbehandling Humanitært styre						22.10		
7	Formannskapet							20.11	
8	Kommunestyret								11.12

Overordnede føringer

Universell utforming, estetikk og miljø

Det ligger krav i spillemiddelordningen om universell utforming. Det bør legges til rette for at flest mulig kan benytte seg av anlegg. Utvalgte friluftsområder nær boområder bør få universell utforming slik at syns- og bevegelseshemmede lettere kan bruke nærmiljøet sitt aktivt. Anlegg skal også vurderes etter estetisk tilpasning og anleggene passer inn i miljø.

Statlig idrettspolitikk

Den nye idrettsmeldingen St. meld. 26 (2011 – 2012) "Den norske idrettsmodellen" tar til orde for mer anleggsbygging og tilrettelegging for at alle som ønsker det kan delta i fysisk aktivitet. Anleggssatsning regnes som det viktigste tiltaket for å stimulere til aktivitet i befolkningen. Regjeringen vil prioritere idrettsanlegg som har høyt brukspotensial, gode muligheter for flerbruk, høy dekningsgrad og mangfold. I tillegg vil interkommunale idrettsanlegg få økt støtte. Barn og ungdom er hovedmålgruppe for idrettspolitikken, og regjeringen vil satse spesielt på å utvikle aktivitetstilbudet til ungdom.

Statlig friluftslivspolitikk

I Stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) om «Friluftsliv - En vei til høyere livskvalitet», tar regjeringen til orde for at friluftsliv i større grad kan være et virkemiddel i helsefremmende og forebyggende arbeid. En hovedutfordring er å sikre allemannsretten gjennom å tilrettelegge for naturopplevelser og å utvikle ferdigheter i friluftsliv.

Folkehelse

Ny lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1. januar 2012. Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, utjevner sosiale helseforskjeller, og sikrer at folkehelse prioriteres. Det skal satses på langsiktig og systematisk arbeid. Kommuner og fylkeskommuner skal identifisere utfordringer, fastsette mål og strategier i

kommuneplaner og iverksette tiltak. Kommuner skal legge til rette for samarbeid med frivillige.

Buskerud fylke

Buskerud fylke jobber i 2013 med ny strategi for Idrett og fysisk aktivitet for 2014-2017. I strategien foreslås følgende hovedsatsninger;

- Et allsidig og synlig aktivitetstilbud
- Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen
- Kompetanseheving, dialog og erfaringsutveksling
- Styrking av frivillige organisasjoner
- Satse på prosjekter som bidrar til økt aktivitet

Buskerud Idrettskrets

Buskerud Idrettskrets har bred kompetanse og kan gi råd på prosesser og bygging av anlegg.

Buskerud Idrettskrets har utarbeidet en plan/beskrivelse over dagens situasjon i fylket. Etter denne planen ligger Hole kommune litt under gjennomsnittet når det gjelder anleggstetthet.

Friluftsmidlene

Fylkeskommunen forvalter de statlige friluftsmidlene i fylket. Hvert år kan kommunen søke om tilskudd til sikring og/eller tilrettelegging av friluftslivsområder. I tillegg kan lag og foreninger søke om tilskudd til friluftslivsaktiviteter. Kompetanse om sikring og tilrettelegging er avgjørende for å kunne utnytte disse mulighetene optimalt.

Hole kommune har søkt og mottatt midler til tilrettelegging av badeplass på Storøya, Bønsnes, Frognøya og Geitøya.

Ulike typer anlegg omfattet av spillemiddelordningen

Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg

Det er fram til og med 2013 en egen ordning for å søke midler til mindre kostnadskrevende anlegg. I denne ordningen er det mindre krav og løpende saksbehandling. Dette gjelder anlegg med en kostnadsramme på under 80 000. Denne ordningen utgår i 2014.

Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er anlegg eller områder tilrettelagt for uorganisert aktivitet, hovedsakelig i tilknytning til bo og oppholdssteder. Følgende anleggstyper/elementer er tilskudds berettigete etter Kulturdepartementets bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet - 2013;

- flerbruksområder, inntil 2400 m²,
- anlegg for parkour
- skileikanlegg
- skateboard/rullebrettbane/inline hockey
- hoppbakker med mindre K enn 20 m
- tursti/turløype lengre enn 500 m
- mindre skibakker med høydeforskjell under 30 m
- utendørs klatrevegg/buldrevegg
- ballvegg/ballbinge
- streetbasketanlegg

- BMX/offroad/trick/ferdighetsløype
- kunstisflate (minimum 900 m², maksimum 2400 m²)
- nærmiljøkart
- vanningsanlegg/vannkum i tilknytning til balløkker/flater for islegging til skøyteaktiviteter vinterstid
- sandvolleyballbane
- faste bordtennisbord
- godkjente minimål
- nettstativ
- stativ for basketball
- lysanlegg i eldre anlegg
- mindre golfanlegg (inntil seks hull, lengde inntil 250 m). I den grad det lar seg gjøre uten at vesentlige kostnader påløper, bør anleggene tilrettelegges for f.eks. Skileik om vinteren.

Det forutsettes at eventuelle lysanlegg er inkludert i det enkelte anlegget.

Det kan søkes om tilskudd til også andre anleggstyper/elementer, forutsatt at departementet på forhånd har skriftlig godkjent type/element.

Det understrekes at anleggseier har ansvar for sikkerheten ved anleggene.

Ordinære anlegg

Ordinære anlegg er i hovedsak knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for idrettsorganisasjonene. Eksempler på ordinære anlegg kan være idrettshall, fotballbane og svømmehall. Ordningen omfatter også klubbhus og garderober.

Friluftslivsanlegg

Denne kategorien omfatter anlegg som f.eks. dagsturhytter, turveier, turløyper og turstier.

Hvem kan søke spillemidler

Hole kommune, Buskerud fylkeskommune, idrettslag/organisasjonsledd i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er eksempler på søknadsberettigede sammenslutninger. Andre typer organiserte sammenslutninger kan også søke med forhåndsgodkjente vedtekter av Kulturdepartementet

Søknadsprosess

Søknader sendes som hovedregel til Hole kommune, innen 1. oktober hvert år. Kommunen gjør sine prioriteringer og vedtak. Kommunens vedtak sendes sammen med søknader til fylkeskommunen innen 15. januar hvert år. Fylkeskommunen setter opp oversikter over de søknader som er kommet inn ved fristens utløp. Oversiktene sendes departementet innen 15. mars hvert år. Departementet fastsetter de beløp fylkeskommunene kan få til fordeling Fylkeskommunen fordeler det tildelte beløp og underretter søkerne om tilsagnet
innen 1. juli hvert år.

Utfyllende informasjon, bestemmelser og søknadsskjemaer ligger på Kulturdepartementets side www.idrettsanlegg.no. Bestemmelsene for ordningene kan endre seg i planperioden, og søkere har ansvar for å holde seg oppdatert.

Handlingsprogram

Handlingsprogrammet rulleres årlig og er prioriteringer av søknader til fylket om spillemidler. Det er i 2013 et etterslep på tildeling av midler. Anlegg som skal finansieres kommunalt krever egne vedtak.

Handlingsprogrammet for 2013 vedtatt av Kommunestyret 17.12.2012

Prioritert rekkefølge for spillemidler 2013
Ordinære anlegg
Prioritet nr. 1: Flerbrukshallen Sundvollen oppvekstsenter
Prioritet nr. 2: Greinehytta

Nærmiljøanlegg
Prioritet nr. 1: Jørgenhytta
Prioritet nr. 2: Aktivitetsanlegg Vik

Langsiktige behov

Idretten melder om en god kapasitet når det gjelder tilgang til Kleivhallen og Holehallen. Hallstyret ser også at fordelingen av tid man får i hallene går fint. Nye idretter og befolkningsvekst krever andre og flere typer anlegg, som det må tas høyde for. Idretten melder også om økonomiske vedlikeholds utfordringer med eksisterende anlegg.

Kunstgress

Gressbanene på Svendsrud og grusbanen på Vik gir gode muligheter for fotballen, men regntunge sesonger har gitt store utfordringer. Et kunstgressanlegg har derfor fått prioritet i Hole kommune.

Stier, løyper og grøntområder

Vi har mange fine stier og løyper i Hole. Det mangler merking og skilting mange steder for å øke bruken. I et folkehelseperspektiv ser en behovet for godt merkede rundløyper i nærheten der folk bor. Stinettet går i aksen av bostedene Helgelandsmoen – Svendsrud – Vik – Sundvollen - Sollighøgda. Det er også ønskelig å få til stier langs vann.

Løypelaget, DNT og O-laget er pådrivere for utvikling og merking av stier. Disse lagene har med støtte fra Hole kommune, Buskerud fylke og Gjensidigestiftelsen tatt initiativ til et større skilt- og merkeprosjekt i 2013.

Krokskogen Sykkelklubb er også ønsket som en sterkere samarbeidspartner i dette arbeidet ettersom det sykles på sommerstiene. Erfaringer fra Oslo viser at det kan oppstå konflikter mellom brukergruppene turgåere og syklister. Dette kan forebygges gjennom retningslinjer og merking.

Skiforeningen tar ansvar for merking, vedlikehold og preparering av skiløypene i marka.

Løypelaget har også de siste årene tatt initiativ til skiløyper nede i bygda.

Ut i Krokskogen og Oslomarka på vinterstid er særlig Sollihøgda et mye brukt utfartsområde med tilstrømning også fra Bærumssiden. Det er opparbeidet turvei inn til Sørsetra og skiløyper ut i markanettet.

Det bør etterstrebes mest mulig lik skilting av merking av stier og løyper for å lette bruk og kommunikasjon.

Den store tilflytningen til Hole gir økt utbygging. I utbyggingen bør areal sikres til grønne lunger med aktivitetsfremmende anlegg for idrett og friluftsliv. Stinettet bør planlegges inn i ny bebyggelse med snarveier og smett for å øke mulighetene for aktiv transport.

Region Ringerike

Større anlegg sees i regional sammenheng når det gjelder Jevnaker, Hole og Ringerike. Dette gjelder kunstisanlegget på Jevnaker, Ringeriksbadet i Hole og en flerbrukshall i Ringerike. I anlegg knyttet til marka er det naturlig å tenke Bærum inn i et regionalt samarbeid. Interkommunale anlegg blir automatisk prioritert i spillemiddelordningen. Viser også her til egen regional anleggsstrategi.

Samarbeid

I planperioden skal det arbeides for et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, idrettsrådet og kommunen. Det er et mål å få en partnerskapsavtale med bygdas største lag Idrettslaget Holeværingen, som blant annet sikrer Holeværingen drift av sine anlegg.

Kommunen bør legge til rette for å ha god kjennskap til anlegg, tiltak innen friluftsliv og idrett og aktive lag og foreninger.

Idrettsrådet

Idrettsrådet har god kommunikasjon med bredden i idretten og Hole kommune og ønsker å styrke idrettslagenes ressurser og synliggjøre idretten, blant annet gjennom kommunens hjemmeside.

Idrettsrådet ønsker å jobbe for å bli Folkehelsekommune nr 1 og vil samarbeide bredt for å nå dette målet. Som en del av prosjektet foreslås en gondolbane mellom Sundvollen og Kleiva, for å få folk opp på skauen. Et slikt anlegg kunne også bli et turistmål i Hole. Det foreslås et samarbeid mellom idrett; næringsliv og kommunen og et slikt anlegg.

Nye idretter som er på vei uten anlegg er beachvolleyball, Beachhåndball, skating, klatring og sykkelcross.

Idrettsrådet melder om en god anleggssituasjon i Hole. Utfordringen ligger til samarbeid om drift og vedlikehold av anlegg, sommer- og vinterløyper. Drift og vedlikehold er en stor utgift for idrettslagene.

Litteraturliste

Lier kommune – Kommunal plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2013-2017
Flora kommune – Kommunal plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2011-2015
Porsgrunn kommune – Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kulturbygg 2005-2016
Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, veileder, Kultur og kirkedepartementet
Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet - 2013
Bfk.no
Helsedirektoratet.no

Liste over eksisterende anlegg er vedlagt